

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z powództwa A. P. i S. P.

przeciwko Bankowi Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 lutego 2026 r.,

na skutek skargi A. P. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. VIII ACa 2282/25,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 2 września 2025 r. A. P. i S. P. wnieśli skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie VIII ACa 2282/25. Zażądali stwierdzenia przewlekłości postępowania, zobowiązania Sądu Apelacyjnego w Warszawie do niezwłocznego przesłania powodowi odpisu apelacji pozwanego oraz pilnego wyznaczenia rozprawy apelacyjnej w najbliższym możliwym terminie, przyznania od Skarbu Państwa na rzecz obojga kwoty po 2000 zł oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. Wyjaśnili, że sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 13 maja 2024 r.

Pismem z 23 stycznia 2026 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o oddalenie skargi na przewlekłość.

Postanowieniem z 19 lutego 2025 r. Sąd Najwyższy odrzucił skargę w zakresie S. P. Pełnomocnik skarżącego pomimo wezwania go do należytego opłacenia skargi pod rygorem odrzucenia skargi, nie uzupełnił tego braku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest uzasadniona.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną bezczynność sądu, trwającą co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22).

Nie jest to jednak ani sztywna cezura czasowa, ani jedyne kryterium oceny sprawności postępowania cywilnego.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że stwierdzenie przewlekłości postępowania jest dopuszczalne wtedy, gdy zwłoka jest nie tylko nadmierna, ale nie znajduje też uzasadnienia w okolicznościach sprawy (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 kwietnia 2010 r., III SPP 6/10; z 16 czerwca 2011 r., III SPP 14/11; z 27 marca 2012 r., III SPP 8/12; z 8 listopada 2017 r., III SPP 46/17; z 4 października 2023 r., I NSP 142/23).

Sama ustawa zobowiązuje wprost do ustalenia, czy i jaki wpływ na sprawność postępowania ma m.in. „charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania” (art. 2 ust. 2 *in fine* ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i

postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, tekst jedn. Dz. U. 2023 r., poz. 1725.).

Analiza niniejszej sprawy wskazuje, że apelacja wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 13 maja 2024 r. (k. 585). Zarządzeniem z 14 maja 2024 r. zawiadomiono strony postępowania o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji (k. 587). Zarządzeniem Przewodniczącego VI Wydziału Cywilnego określono sprawę w VI Wydziale Cywilnym i zarejestrowano w VIII Wydziale Cywilnym (k. 588). Postanowieniem z 11 września 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił apelację (k. 592).

Wynika z tego, że sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta, a Sąd Apelacyjny w Warszawie podejmował czynności sądowe i nie można stwierdzić wielomiesięcznej beczynności sądu trwającej co najmniej 12 miesięcy. Tym samym nie można stwierdzić, że zaistniało opóźnienie, a zwłaszcza nadmierna zwłoka, która nie znajduje uzasadnienia w okolicznościach sprawy.

Po pierwsze, § 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 867 ze zm., dalej: „Regulamin urzędowania sądów powszechnych”) zobowiązywał Sąd Apelacyjny w Warszawie do rozpoznania niniejszej sprawy według kolejności wpływu. Sąd Apelacyjny prawidłowo nie znalazł podstaw do zastosowania z urzędu przepisu § 79 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, który wyjątkowo dopuszcza rozpoznanie sprawy poza kolejnością ze względu na „szczególnie uzasadniony przypadek”. Także pełnomocnik strony nie podjął nawet próby wykazania, że rozpoznawana sprawa należy do kategorii spraw, które mogłyby zostać rozpoznane poza kolejnością.

Okoliczność, czy strona złożyła wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością i wykazała istnienie podstawy do jego uwzględnienia, jest natomiast brana pod uwagę przy ocenie, czy doszło do przewlekłości postępowania (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2017 r., III SPP 44/17; z 13 grudnia 2017 r., III SPP 53/17; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19; z 24 stycznia 2024 r., I NSP 271/23). Pełnomocnik strony nie wykazał, ani nawet nie podjął próby wykazania, że sprawa ma szczególny charakter i dopuszczalne było jej rozpoznanie na uprzywilejowanych zasadach.

Po drugie, nawet w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o przewlekłości postępowania można mówić dopiero wtedy, gdy postępowanie trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zob. m.in. wyrok ETPCz z 10 lipca 1984 r., *Guincho przeciwko Portugalii*, skarga nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok ETPCz z 7 lutego 2006 r., *Donnadieu przeciwko Francji*, skarga nr 19249/02). Sama też długość postępowania nie jest równoznaczna ze zwłoką i nie uzasadnia sama w sobie stwierdzenia, że sprawa nie została rozpoznana w rozsądnym terminie. Jest to dopuszczalne dopiero wtedy, gdy opóźnienie jest nadmierne i „nie ma okoliczności faktycznych ani argumentów”, które uzasadniałyby tak długi czas rozpoznania sprawy (zob. wyrok ETPCz z 8 grudnia 1983 r., *Pretto i inni v. Włochy*, skarga nr 7984/77 oraz późniejsze orzecznictwo: wyroki ETPCz: z 6 czerwca 2024 r., skarga nr 45960/21, *Terczyński i inni przeciwko Polsce*; z 6 czerwca 2024 r., *Pluciński i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56092/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Stań i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 56287/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paradowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 18706/22; z 11 kwietnia 2024 r., *Paliccy i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 32837/20). Jak wyjaśnił ETPCz, „rozsądny charakter czasu trwania postępowania należy oceniać w świetle okoliczności sprawy i z uwzględnieniem złożoności sprawy, zachowania skarżących i organów procesowych oraz znaczenia sprawy dla interesów skarżących” (zob. wyrok ETPC 7 lipca 2015 r., *Rutkowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 72287/10). W niniejszej sprawie nie można stwierdzić przekroczenia wyznaczonych miar, a tym bardziej uznać, że opóźnienie jest nadmierne i nierozsądne, skoro sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny w Warszawie.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy stwierdził, że skarga nie ma uzasadnionych podstaw.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[kf]

[r.g.]

